Súd:	Krajský súd Žilina
Spisová značka:	10Co/77/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5310207655
Dátum vydania rozhodnutia:	30. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Róbert Urban
ECLI:	ECLI:SK:KSZA:2024:5310207655.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Martiny Mochnáčovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu A. B. C., nar. XX.X.XXXX, ktorý zomrel XX.X.XXXX, proti žalovaným: 1/ SITA Slovenská tlačová agentúra, a.s., so sídlom Bratislava, Mýtna 15, IČO: 35 745 274, právne zastúpenému advokátom JUDr. Martinom Sečanským, Bratislava, Záhradnícka 93, 2/ Petit Press, a.s., so sídlom Bratislava, Lazaretská 12, IČO: 35 790 253, právne zastúpenému Advokátska kancelária Paul Q, s.r.o., so sídlom Bratislava, Karadžičova 2, 3/ LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom Banská Bystrica, Námestie SNP 8, IČO: 36 038 351, právne zastúpenému Vojčík & Partners BA, s.r.o., so sídlom Bratislava, Hlavné námestie 5, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 6C/157/2010-614 zo dňa 8. februára 2019, v spojení s dopĺňacím rozsudkom č. k. 6C/157/2010-752 zo dňa 5. decembra 2019 takto

r o z h o d o l :

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e vo výroku o zamietnutí žaloby žalobcu voči žalovanému 3/, vo výroku o zamietnutí žaloby žalobcu v zostávajúcej časti, ktorou sa voči žalovanému 2/ domáhal uloženia povinnosti na náklady žalovaného 3/ zverejniť ospravedlnenie žalovaného 3/ na webovom portáli D.. a v časti výroku o náhrade trov týkajúcej sa vzťahu medzi žalobcom a žalovanými 2/ a 3/ a konanie v danom rozsahu z a s t a v u j e .

Vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanými 2/ a 3/ žiadna zo strán n e m á právo na náhradu trov konania.

Rozsudok okresného súdu z o s t á v a n e d o t k n u t ý v časti výroku o náhrade trov konania, podľa ktorej má žalovaný 1/ voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) okresný súd zamietol žalobu voči žalovanému 3/, keď považoval jeho vyjadrenia na adresu žalobcu za zodpovedajúce zisteniam vyplývajúcim z vykonanej kontroly. Konštatoval, že predmetnými vyjadreniami žalovaný 3/ realizoval svoje právo informovať verejnosť prostredníctvom tlačovej správy.
2. Dopĺňacím rozsudkom okresný súd zamietol žalobu v zostávajúcej časti, v ktorej sa žalobca voči žalovanému 2/ domáhal uloženia mu povinnosti zverejniť na náklady žalovaného 3/ ospravedlnenie na webovom portáli D.. Zdôraznil, že (dopĺňacím) rozsudkom zo dňa 16.6.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť 22.10.2015, bol zamietnutý návrh žalobcu, aby žalovaný 2/ bol povinný uverejniť na označenom webovom portáli (jeho vlastné) ospravedlnenie žalobcovi. Opätovne tak už nie je možné prehodnocovať konanie a postup žalovaného 2/, resp. konať dvakrát o tom istom. Navyše, okresný súd uzavrel, že konaním žalovaného 3/ ani nedošlo k porušeniu osobnostných práv žalobcu.
3. O trovách konania rozhodol okresný súd (jedným „súhrnným“ výrokom) tak, že žalovaní 1/ až 3/ majú voči žalobcovi nárok na ich náhradu v rozsahu 100 %, keď zohľadnil plný úspech subjektov na žalovanej strane.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa v meritórnej časti domáhal jeho zmeny tak, že žalovaný 2/ na náklady žalovaného 3/ uverejní na svojom webovom portáli (vlastné) ospravedlnenie žalobcovi a žalovaný 3/ bude povinný zaplatiť žalobcovi 8.298,48 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy. Trval na tom, že informácie publikované v nadväznosti na výsledky kontrol v Odštepnom závode Smolenice sú absolútne nepravdivé, účelové a zavádzajúce; zároveň hovorca žalovaného 3/ informoval o výsledkoch kontroly v čase, keď fakticky ešte prebiehala. Odvolateľ bol presvedčený, že zverejnením nepravdivých a difamujúcich vyjadrení o tom, že odvolaný riaditeľ je skorumpovaný a nečestný manažér, nespochybniteľne došlo k porušeniu jeho cti a vážnosti. Taktiež zverejnená informácia o údajnej priateľke žalobcu mala negatívny vplyv na jeho manželský a rodinný život.

5. Žalovaný 3/ žiadal rozsudok okresného súdu potvrdiť. Mal za to, že protokoly o kontrole (podporené výpoveďou svedka C.) preukazujú závažné pochybenia žalobcu vo funkcii riaditeľa Odštepného závodu Smolenice, pričom práve toto postavenie žalobcu (riaditeľ odštepného závodu štátneho podniku) podmieňuje nutnosť znášania vyššej miery kritiky.
6. Taktiež žalovaný 2/ navrhol rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Podotkol, že oba nároky uplatňované pôvodne voči nemu (náhrada nemajetkovej ujmy a ospravedlnenie) boli už právoplatne zamietnuté.

7. V následných reakciách dotknuté sporové strany zotrvali na svojich (už v odvolacom konaní) prezentovaných postojoch. Uvedené platí i vo vzťahu k dopĺňaciemu rozsudku, ktorý žalobca taktiež napadol odvolaním.

8. Krajský súd o predmetnom odvolaní/odvolaniach rozhodol pôvodne/prvotne rozsudkom sp. zn. 10Co/93, 94/2020 zo dňa 21.3.2021 tak, že vo výroku o zamietnutí žaloby voči žalovanému 3/ zmenil rozsudok okresného súdu a potvrdil ho vo výroku o zamietnutí žaloby v zostávajúcej časti, ktorou sa žalobca voči žalovanému 2/ domáhal uloženia povinnosti na náklady žalovaného 3/ zverejniť ospravedlnenie žalovaného 3/, ako i vo výroku o náhrade trov vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 2/. Súčasne rozhodol o náhrade (celkových) trov vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 3/. Napokon, konštatačne vyslovil, že rozsudok okresného súdu zostáva nedotknutý vo výroku, podľa ktorého má žalovaný 1/ voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

9. Označený rozsudok odvolacieho súdu bol v zmeňujúcom výroku (a nadväzujúcom výroku o nároku na náhradu trov konania medzi žalobcom a žalovaným 3/) napadnutý dovolaním žalovaného 3/. Na základe tohto dovolania Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 4Cdo/220/2022 zo dňa 28.3.2023 zrušil (celý) rozsudok Krajského súdu v Žiline z 31.3.2021 sp. zn. 10Co/93/2020, 10Co/94/2020 a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že žalobca zomrel (stratil procesnú subjektivitu) dňa 21.2.2021 t. j. ešte pred rozhodnutím odvolacieho súdu.

10. Skutočnosť úmrtia žalobcu A. B. C. dňa XX. XXXXXXXX XXXX bola v konaní nepochybne preukázaná.
11. V zmysle § 161 ods. 1 CSP (ktoré ustanovenie sa podľa § 378 ods. 1 CSP primerane použije aj v odvolacom štádiu konania) súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené procesné podmienky. Jednou z elementárnych procesných podmienok konania je procesná subjektivita strany sporu, ktorej trvanie vo vzťahu k fyzickým osobám je limitované okamihom ich smrti (§ 61 CSP v spojení s § 7 ods. 1, 2 veta prvá Obč. zák.).

12. Podľa § 63 ods. 1 CSP ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať. Predmetom sporu v súdenej veci bolo/je právo na ochranu osobnosti, ktoré je právom výsostne osobnej povahy, preto zaniká smrťou fyzickej osoby a neprechádza na dedičov/právnych nástupcov (bližšie napr. rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 53/1996).
13. Z daného dôvodu v prejednávanom prípade neprichádzalo do úvahy pokračovanie v konaní s právnymi nástupcami v priebehu sporu zosnulého žalobcu. Predmetný nedostatok procesných podmienok tak má/mal neodstrániteľný charakter, dôsledkom existencie ktorého je i vo všeobecnosti (§ 161 ods. 2 CSP) zastavenie konania. Nadväzne krajský súd rozsudok okresného súdu (v presne vymedzených výrokoch, resp. ich častiach) podľa § 389 ods. 1 písm. a/ v spojení s § 391 ods. 1 CSP zrušil a konanie v súdenej veci zastavil.

14. S poukazom na to, že v súdnej praxi sa v obdobných prípadoch (strata procesnej subjektivity strany sporu bez právneho nástupcu v štádiu po rozhodnutí okresného súdu a pred rozhodnutím odvolacieho súdu o včas podanom odvolaní proti dotknutému rozhodnutiu) vyskytujú aj rozhodnutia, ktorými dochádza „len“ k zastaveniu konania bez súčasného zrušenia prvoinštančného rozhodnutia (napr. uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15CoCsp/11/2023, či 2Cob/80/2022), krajský súd dopĺňa stanovisko i k danej problematike.
15. Včas podané odvolanie oprávnenou osobou má v zmysle § 367 ods. 1 CSP suzpenzívny účinok, čiže dotknuté (napadnuté, eventuálne závislé/podmienené) výroky v jeho dôsledku nenadobúdajú právoplatnosť. Zároveň aj pre odvolací súd platí, že pre jeho rozhodnutie je v zmysle § 217 ods. 1 veta prvá (v prípade uznesení v spojení s § 234 ods. 2) CSP rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia.
16. Ak napadnuté výroky v dôsledku suzpenzívneho účinku odvolania nenadobudli právoplatnosť a v okamihu rozhodovania odvolacieho súdu u niektorej strany sporu nie je splnená podmienka procesnej subjektivity je nutné nielen konanie zastaviť, ale rozhodnúť aj o zrušení neprávoplatných výrokov, pre ktoré je určujúci stav v momente rozhodovania odvolacieho súdu. Uvedené je – okrem iného – tiež vyjadrením toho, že rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu tvoria jeden celok; na čo poukazuje i dovolací súd vo vyššie spomínanom zrušujúcom uznesení sp. zn. 4Cdo/220/2022 zo dňa 28.3.2023 (bod 18. jeho odôvodnenia).
17. Na konštatovaných záveroch odvolacieho súdu nič nemení aktuálna procesná úprava v ustanovení § 66 CSP; práve naopak. Dotknutá právna norma sa prioritne týka situácie, kedy strata procesnej subjektivity strany sporu nastane po vyhlásení rozhodnutia, ale pred doručením jeho písomného vyhotovenia. Navyše, označené zákonné ustanovenie sa viaže k rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí a tým v súdenej veci nebol/nie je rozsudok okresného súdu zo dňa 8. februára 2019 (v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 5. decembra 2019), ale práve aktuálne rozhodnutie odvolacieho súdu.

18. Procesný postup odvolacieho súdu v zmysle § 389 ods. 1 písm. a/ v spojení s § 391 ods. 1 CSP § 370 CSP, kedy rozhodnutie okresného súdu zruší a konanie zastaví je z pohľadu trov konania nutné analogicky vyhodnotiť ako zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie. Následne odvolací súd podľa § 396 ods. 2 CSP rozhoduje o nároku na náhradu trov celého (prvoinštančného i odvolacieho a v konkrétnostiach súdenej veci tiež dovolacieho) konania.
19. V prípade zastavenia konania je v otázkach náhrady trov konania v zmysle § 256 CSP určujúcou zásada procesného zavinenia. Úmrtie strany sporu (v tomto prípade žalobcu) je však takou objektívnou skutočnosťou, za ktorú nemožno pričítať zavinenie žiadnej zo strán. Z daného titulu krajský súd vyslovil, že vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanými 2/ a 3/ žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

20. Z hľadiska komplexnosti a relevantnej miery prehľadnosti krajský súd bližšie vymedzil vo výrokovej časti tohto uznesenia, ktorých výrokov (resp. ich častí) rozsudku okresného súdu (zahŕňajúceho aj dopĺňací rozsudok) sa zrušenie napadnutého rozhodnutia a nadväzné zastavenie konania týka. V rámci odvolacej repliky v súvislosti s dopĺňacím rozsudkom žalobca výslovne potvrdil, že voči výroku o nároku na náhradu trov konania medzi ním a žalovaným 1/ odvolanie nepodal. Len v dôsledku toho, že okresný súd aj tento (čiastkový procesný) nárok zahrnul do jedného výroku o náhrade trov konania medzi (všetkými) stranami sporu, bol žalobcom z hľadiska číselného označenia napadnutého výroku spomenutý aj celý dotknutý výrok II. rozsudku okresného súdu.
21. Keďže vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/ bola vec v plnej miere meritórne uzavretá už predchádzajúcim (prvým) rozhodnutím okresného súdu, výrok o nároku na náhradu trov konania medzi žalobcom a žalovaným 1/ nepredstavuje v momentálnom štádiu konania ani výrok závislý od napadnutých meritórnych výrokov. Z konštatovaného dôvodu časť výroku o trovách konania ohľadne nároku žalovaného 1/ na ich náhradu voči žalobcovi v rozsahu 100% zostal nedotknutým; t.j. nebol predmetom prieskumu v rámci odvolacieho konania, čo platí i vo vzťahu k prvotnému odvolaciemu postupu/prieskumu krajského súdu pod sp. zn. 10Co/93, 94/2020.
22. Inými slovami, na predmetnú časť výroku/rozsudku okresného súdu žiadnym spôsobom nedopadá ani fakt, že žalobca zomrel pred vydaním rozsudku krajského súdu zo dňa 21.3.2021. Ako je uvedené už vyššie, dotknutý výrok odvolacieho súdu (formulovaný ako „zostáva nedotknutý“) má len konštatačnú („evidenčnú“) povahu a v nemalej miere je dôsledkom toho, že okresný súd rozhodol o nároku na náhradu trov všetkých žalovaných jedným výrokom, hoci išlo u každého z nich o samostatný procesný nárok vo vzťahu k žalobcovi.

23. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu j e p r í p u s t n é dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 ods. 1 CSP.
Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.